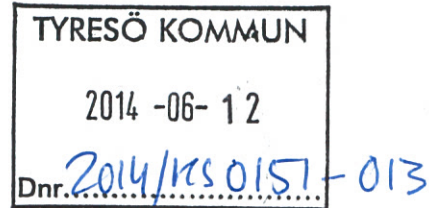

Enheten för social utveckling
Jan-Olof Tidbeck
010- 223 16 03

Kommunstyrelsen i Tyresö kommun

Tillsyn enligt alkohollagen (2010:1622) och tobakslagen (1993:581) i Tyresö kommun den 9 april 2014

Beslut

Länsstyrelsen riktar *kritik* mot Tyresö kommun för att tillsynen av detaljhandeln med folköl och försäljning av tobaksvaror har varit otillräcklig under år 2013.

I övrigt noterar Länsstyrelsen att arbetet med alkohollagen och tobakslagen bedrivs i enlighet med bestämmelserna i respektive lag.

Som förbättringsområde vill dock Länsstyrelsen lyfta fram hur bryggerilånen granskas.

Bakgrund till tillsynen

Med stöd av 9 kapitlet 1 § alkohollagen (AL) och 19 a § tobakslagen (TL) har Länsstyrelsen enligt tillsynsplan genomfört tillsyn i Tyresö kommun.

Länsstyrelsens handläggning

Tillsynsbesöket genomfördes av Moa Andersson och Jan-Olof Tidbeck. Vid besöket träffade vi kommunstyrelsens vice ordförande Mats Larsson, ledamoten i kommunstyrelsen Kristjan Vaigur, chefen för kvalitetsenheten Catrin Ullbrand och alkohol- och tobakshandläggaren Inger Carlsson.

Innan besöket hade Länsstyrelsen skickat ut ett frågeformulär som besvarats av handläggaren. Vid besöket genomgicks ett antal akter och tillsynsrapporter som handlagts enligt AL och TL. Därefter fördes diskussioner med handläggaren utifrån de svar som lämnats i enkäten och de iakttagelser som gjorts vid aktgranskningen. Tillsynen avslutades med ett samtal där ovan angivna personer deltog.

Redovisning av tillsynen

Organisation

Kommunstyrelsen ansvarar för ärenden rörande serveringstillstånd samt detaljhandel med folköl och tobaksvaror. Beslutsfattandet i tillstånds- och tillsynsärenden är delegerat till kommunstyrelsens särskilda utskott. Ansvar för rökfria miljöer ligger på Södertörns- miljö- och hälsoskyddsförbund.

Handläggarnas arbetssituation

Alkohol- och tobakshandläggaren arbetar 75 procent av en heltidstjänst med frågor rörande alkohollagen och tobakslagen. Hon är utbildad miljö- och hälsoskyddsinspektör och har tidigare arbetat som sådan. Nuvarande arbetsuppgifter har hon haft i 5 år. Till sin hjälp vid semester och annan frånvaro har hon sekreteraren i barn- och utbildningsnämnden. Denna är utbildad jurist och har även arbetat som överförmyndarhandläggare.

Handläggaren uppskattar att ungefär 90 procent av arbetstiden ägnas åt serveringstillstånd. Folköls- och tobaksärenden upptar resten av tiden.

Handläggaren har inte utsatts för hot under sin tjänsteutövning. Inte heller har hon utsatts för någon form av otillbörlig påverkan. För den händelse handläggaren skulle utsättas för hot finns skriftliga säkerhetsrutiner.

Tillsynsplan och övergripande styrdokument

I februari 2014 antog kommunen en tillsynsplan för åren 2014 och 2015. Tillsynsplanen är välskriven och beskriver såväl den yttre- och inre tillsynen som den förebyggande tillsynen.

Kommunens alkoholpolitiska riktlinjer antogs av kommunstyrelsen den 25 mars 2014. Även riktlinjerna är välskrivna och tydliga. Barn- och ungdomsperspektivet lyfts fram på ett flertal ställen i dokumentet.

Sedan december 2011 har kommunen även en alkohol- och drogpolicy. Som grundprinciper anförs att Tyresö kommun ska verka för:

- att minska den skadliga konsumtionen av alkohol och tobak samt motverka konsumtionen av andra droger
- skydda barn och ungdomar mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning och tobak
- minska berusningsdrickandet bland ungdomar.

Under rubriken Tillstånd och tillsyn anförs att kommunen ska:

- tillsammans med polisen bedriva en regelbunden och effektiv alkohol- och tobakstillsyn baserad på en individuell bedömning av tillsynsbehovet
- arbeta med ett förebyggande synsätt och samverka med innehavare av restauranger och butiker
- erbjuda återkommande information och utbildning.

Liknande tankegångar som dessa återfinns även i den ovan angivna tillsynsplanen.

Härutöver finns ett stort antal beskrivningar av hur olika ärenden ska hanteras för att underlätta rutinerna. Det bör även nämnas att alla som ansöker om serveringstillstånd får del av en skrift kallad "Att söka serveringstillstånd för alkoholdrycker". (Senaste versionen från 2014-03-24).

Tillståndsprövning

Vid tidpunkten för Länsstyrelsens tillsyn fanns det 27 stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten varav tre även har serveringstillstånd för catering till slutna sällskap.

Vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd remitteras ansökan alltid till polismyndigheten, Skatteverket, miljöförbundet och räddningstjänsten.

Alla inkomna ärenden diarieförs i kommunens diariesystem V3D3.

Länsstyrelsens aktgranskning

Sju slumpvis utvalda ärenden som handlagts med stöd av alkohollagen under åren 2012 och 2013 har granskats.

I varje granskat ärende finns ett ärendeblad där varje enskild händelse dokumenteras. Handläggaren använder sig även av en checklista där varje inkommen handling bockas av vartefter de inkommer.

Varje beslut åtföljs av tydliga anvisningar om hur ett ärende kan överklagas.

Länsstyrelsen konstaterar att den ekonomiska prövningen av sökanden genomgående är väl genomförd. Ett förbättringsområde kan dock identifieras.

I tre ärenden har hyresgästen hyrt ut lokalen i andrahand. I ett sådant ärende ska alltid hyresvärden godkänna andrahandsuthyrningen. Sådant godkännande saknas i akterna.

Tillsyn inom alkoholområdet

Tillsynen under år 2013 har i stort sett skett enligt tillsynsplan. Alla restauranger utom en har fått ett eller flera tillsynsbesök under året. Tillsynen har gjorts tillsammans med polisen. Under innevarande år kommer även Skatteverket att delta vid något inspektionstillfälle.

Samarbetet med polismyndigheten fungerar bra och kommunen får del av polisens tillsynsrapporter.

Vid tillsynen används en särskild tillsynsblanket.

Under år 2013 meddelade kommunen två tillståndshavare någon form av sanktion. En tillståndshavare meddelades erinran på grund av brister i kassarutinerna och en meddelades varning beroende på ekonomisk misskötsamhet.

Kommunen tar ut en särskild avgift för extra tillsyn då ett åtgärdsärende initieras. Denna avgift delas in i tre klasser, enklare utredning, omfattande utredning och uppföljande tillsyn efter beslut om påföljd.

Ansvarsfull alkoholserving

Kommunen anordnar utbildning i Ansvarsfull alkoholserving minst en gång per år. Våren 2013 fick utbildningen dock ställas in beroende på för få deltagare. Nytt utbildningstillfälle blir i stället månadsskiftet maj/juni 2014. Av kommunens riktlinjer och tillsynsplan framgår att utbildning i Ansvarsfull alkoholserving ska erbjudas personalen på kommunens restauranger.

Folköl och tobakstillsyn

Vid tidpunkten för tillsynsbesöket fanns det 16 detaljhandlare som anmält att de säljer folköl och 28 handlare som anmält att de säljer tobaksvaror (totalt 28 försäljningsställen). Enligt tillsynsplanen för år 2013 skulle alla handlare ha fått ett tillsynsbesök. På grund av stor arbetsbelastning gjordes bara tillsyn på tre ställen (restauranger) som säljer tobak. Under år 2012 gjorde 28 inspektioner av detaljhandlare som säljer folköl och eller tobaksvaror. Omprioritering av alkoholhandläggarens övriga arbetsuppgifter har gjorts för 2014 för att tobakstillsynen ska hinnas med.

Några administrativa beslut i form av försäljningsförbud eller varning har inte meddelats.

Länsstyrelsens bedömning

Ärendebladet och checklistan gör det lätt för en utomstående att orientera sig i ett ärende. En sådan hantering underlättar för den som inträder handläggare vid semester eller eventuell sjukdom.

Tillsynsplan och alkoholpolitiska riktlinjer är välskrivna, tydliga och beskriver väl kommunens alkoholpolitiska och tobakspolitiska mål.

Då ett restaurangföretag fått pengar från ett bryggeri i form av bidragsförskott eller liknande bör kommunen inte nöja sig med att avtalet uppvisas. Även kontroll av att pengarna överförts till restaurangbolagets bankkonto bör göras. Trots att Länsstyrelsen identifierat detta förbättringsområde avseende den ekonomiska

prövningen av sökanden konstaterar Länsstyrelsen att denna prövning är väl genomförd. Restaurangbranschen är en bransch där det förekommer mycket oredovisade pengar. En av kommunernas viktigaste uppgifter vid tillståndsprövningen enligt alkohollagen är därför att noga utreda hur restaurangköpen har finansierats. Det är därför med tillfredsställelse Länsstyrelsen konstaterar att sådan prövning görs så långt kommunen har möjlighet.

Tillsynen av handlare som säljer folköl och eller tobaksvaror har varit otillräcklig under år 2013 och måste förbättras. Länsstyrelsen förutsätter att kommunen under innevarande år lever upp till uttalad ambition att samtliga handlare ska få ett tillsynsbesök om året.

Kristin Marklund
Enhetschef

Moa Andersson
Tillsynshandläggare

Jan-Olof Tidbeck
Tillsynshandläggare

Kopia till
Kommunstyrelsens särskilda utskott i Tyresö
Kvalitetsenheten i Tyresö